

A woman with dark hair and glasses, wearing a white dress and large hoop earrings, is looking at a display case. The display case is made of wood and glass and contains several historical documents. The documents are labeled with 'M.O.A.' and 'G.W.'. The background is a wall with floral wallpaper and a window with a wooden frame.

jaar- verslag 2022

anne frank stichting

Inhoud

Voorwoord — **3**
Organisatie — **4**
Financiën — **9**
Anne Frank — **16**
Educatie — **22**

De Anne Frank Stichting is een onafhankelijke organisatie die de plek beheert waar Anne Frank tijdens de Tweede Wereldoorlog was ondergedoken en waar zij haar dagboek schreef. De stichting brengt haar levensverhaal en haar werk wereldwijd onder de aandacht, mede ter bezinning op de gevaren van antisemitisme, racisme en discriminatie en het belang van vrijheid, gelijke rechten en democratie.

Voorwoord

Amsterdam, mei 2023 — De pandemie ligt gelukkig achter ons. Na twee coronajaren, waarin het Anne Frank Huis noodgedwongen grotendeels gesloten was, kunnen we begin 2022 de deuren van het museum voor onze bezoekers openen. Zodra de bemensing in het museum op volle sterkte is, kunnen we het museum ook weer langer openhouden. Vanaf de zomer zijn we zeven dagen per week geopend, van 9:00 uur tot 22:00 uur. We verwelkomen als vanouds bezoekers uit alle delen van de wereld.

Op 25 juni 2022 is het 75 jaar geleden dat, dankzij Otto Franks inspanningen, Annes dagboek *Het Achterhuis* in Nederland wordt uitgegeven. We staan bij dit jubileum op verschillende manieren binnen en buiten het museum stil. Auteur Marieke Lucas Rijneveld, winnaar van de prestigieuze International Booker Prize 2020, maakt op ons verzoek een prachtig gedicht: *Vrijzwemjaren*.

Het tegengaan van antisemitisme, racisme en discriminatie is een wezenlijk onderdeel van onze missie. Met onze wereldwijde educatieve activiteiten stimuleren we jonge mensen zich in te zetten voor vrijheid, gelijke rechten en

democratie. De tweede rapportage *Democratisch Bewustzijn in Nederland*, die in april 2022 in opdracht van de Stichting verschijnt, laat zien dat een deel van de Nederlandse bevolking bereid is om voor urgente en complexe problemen de parlementaire democratie tijdelijk terzijde te schuiven. Het is zorgwekkend dat met name 18-24 jarigen in 2021 een hogere ontvankelijkheid voor antidemocratisch denken hebben dan in 2019. Het belang en het bevorderen van onze democratische rechtsstaat zal de komende jaren daarom een belangrijk thema zijn in onze educatieve programma's, naast het tegengaan van antisemitisme.

Wij zijn er trots op dat we op 28 november uit handen van koningin Máxima de *Prins Bernhard Cultuurfondsprijs 2022* ontvangen. De Stichting krijgt deze belangrijke prijs omdat 'zij al decennialang het levensverhaal en gedachtegoed van Anne Frank op een creatieve en inspirerende manier wereldwijd onder de aandacht brengt'. We zijn enorm blij met deze prijs. Het is een eerbetoon aan de nagedachtenis van Anne Frank, wiens levensverhaal en woorden nog altijd mensen wereldwijd inspireren.

Over onze projecten en activiteiten leest u in dit jaarverslag. Onze dank gaat uit naar iedereen die ons (financieel) bijstaat en bij onze organisatie betrokken is.

Daarbij willen we een persoon in het bijzonder noemen: Hannah Pick-Goslar, ook bekend als Hanneli in Annes dagboek. Tot ons verdriet overlijdt Hannah Pick-Goslar op 28 oktober op 93-jarige leeftijd in Jeruzalem. Net als Otto Frank overleeft zij de Holocaust. Na de oorlog zal zij hem en later ook anderen vertellen over haar laatste ontmoeting met Anne, in concentratiekamp Bergen-Belsen. De herinneringen zijn pijnlijk, maar ze voelde zich verplicht om over Anne en de Holocaust te vertellen: 'omdat ik het heb overleefd en Anne niet'. Dat doet zij jarenlang, tot kort voor haar overlijden, waarin zij ook zich uitsprekt tegen de oorlog in Oekraïne. Wij konden altijd een beroep op Hannah Pick-Goslar doen en herinneren haar met veel warmte en respect. Moge haar nagedachtenis tot zegen zijn.

Ronald Leopold
algemeen directeur

Organisatie

‘Het werk van de Stichting is niet beperkt tot het beheren van het huis. Ze wil de gebeurtenissen tijdens de donkere jaren van de Tweede Wereldoorlog en de Jodenvervolgingen onder de aandacht brengen maar ook discriminatie, vooroordelen en onderdrukking in de wereld van vandaag bestrijden.’

Otto Frank in een interview voor Basler Magazin in 1979

Bestuur en organisatie

De Anne Frank Stichting onderschrijft de *Governance Code Cultuur*. De *Governance Code Cultuur* geeft richtlijnen voor goed, verantwoord en transparant bestuur van en door culturele instellingen en richtlijnen voor toezicht daarop. De code heeft betrekking op de Nederlandse gesubsidieerde culturele instellingen. Hier vindt u een nadere toelichting op de wijze waarop de Anne Frank Stichting aan de acht principes van de *Governance Code Cultuur* voldoet.

Het museum wordt bestuurd volgens het *Raad van Toezichtmodel*, waarbij de directie verantwoordelijk is voor het bestuur van de Anne Frank Stichting. De directie wordt benoemd door de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de directie en staat haar met raad terzijde.

Raad van toezicht

De raad van toezicht houdt toezicht op alle aspecten van de organisatie. Hier vindt u het verslag van de raad van toezicht over de wijze waarop zij in 2022 invulling gaf aan zijn rol, inclusief de agendapunten van de vergadering van de raad van toezicht.

Op 31 december neemt Ernst Hirsch Ballin na twaalf jaar afscheid als voorzitter van de raad van toezicht wegens het bereiken van de maximale zittingstermijn. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor zijn jarenlange betrokkenheid en inzet bij de Anne Frank Stichting. Hij wordt opgevolgd door Wouter Koolmees.

In samenwerking met Otto Frank wordt

op 3 mei 1957 de Anne Frank Stichting

opgericht, met als doel de onderduikplek

van Anne Frank te beheren en open

te stellen voor het publiek en Annes

levensverhaal wereldwijd onder de

aandacht te brengen.

Verslag Raad van Toezicht

Samenstelling

De samenstelling van de Raad van Toezicht was in 2022 als volgt:

- de heer Paul Doop
- de heer Ernst Hirsch Ballin, voorzitter
- mevrouw Kathleen Ferrier
- de heer Marnix Krop
- mevrouw Marianne van Praag
- mevrouw Mirjam van Praag, vicevoorzitter

De heer Krop is op 27 juli 2022 overleden. Sinds zijn aantreden in 2014 heeft hij zich als lid van de Raad van Toezicht ingezet voor de missie van de Anne Frank Stichting, met bijzondere aandacht voor de internationale dimensie van onze educatieve taak en voor de werkorganisatie van de Stichting. De Raad van Toezicht gedenkt Marnix Krop met dankbaarheid voor wat hij voor de Anne Frank Stichting heeft betekend.

De heer Hirsch Ballin is op 31 december 2022 teruggetreden als lid in verband met het bereiken van de maximale benoemingstermijn.

Vergaderingen

De Raad van Toezicht heeft in 2022 viermaal vergaderd, op 30 maart, 8 juni, 7 september en 23 november. De Raad van Toezicht is op grond van zijn adviserende en toezichthoudende verantwoordelijkheid nauw betrokken gebleven bij de aanpak van de meerjarige gevolgen van de

corona-pandemie. Tijdens een aparte bijeenkomst op 24 januari 2022 heeft de Raad van Toezicht zich gebogen over de gevolgen van de pandemie voor de strategie van de organisatie.

Enkele belangrijke agendapunten waren:

- Opvolging voorzitter Raad van Toezicht
- Strategische heroriëntatie
- Samenstelling Raad van Toezicht
- Benoeming Zakelijk Directeur
- Wijziging directiereglement
- Goedkeuring jaarplan en begroting 2023
- Samenstelling auditcommissie
- Goedkeuring jaarrekening 2021

De auditcommissie heeft in 2022 viermaal vergaderd, namelijk op 15 maart, 8 juni, 24 augustus en 16 november. De auditcommissie heeft een belangrijke rol gespeeld in de advisering aan de directie bij het proces van herstructurering.

Een delegatie van de Raad van Toezicht heeft eenmaal vergaderd met de Ondernemingsraad. De Raad van Toezicht en de OR hebben gesproken over de jaarcijfers 2021, de vacature zakelijk directeur, de strategische heroriëntatie, de OR verkiezingen, de interne verhuizing en de verhuur van het pand aan de Keizersgracht.

In januari 2022 heeft een delegatie van de Raad van Toezicht een functioneringsgesprek met de algemeen directeur gevoerd.

Beloningsbeleid

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen beloning of vacatiegeld voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie in redelijkheid gemaakte kosten.

Tenslotte

De Raad van Toezicht verleent, onder dankzegging aan directie en alle medewerkers voor de onder moeilijke omstandigheden verrichte werkzaamheden en bereikte resultaten, goedkeuring aan de jaarrekening over 2021 en decharge aan de directie voor het gevoerde beleid in het betreffende jaar.

Directie

De directie is verantwoordelijk voor het bestuur van de Anne Frank Stichting. Sinds 2011 is Ronald Leopold algemeen directeur. Hij heeft na het vertrek van Garance Reus-Deelder tijdelijk de taken van de zakelijk directeur waargenomen. Per november 2022 is Mireille Pondman aangesteld als zakelijk directeur. Hiervoor was zij werkzaam als directeur bij het RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis.

‘In deze tijd van grote transities is het werk van de Anne Frank Stichting relevanter dan ooit. Ik ben dan ook zeer verheugd om samen met de collega’s een bijdrage te mogen leveren aan de doelstellingen en continuïteit van de Stichting.’

Mireille Pondman zakelijk directeur

Beloningsbeleid

De Anne Frank Stichting hanteert een eigen arbeidsvoorwaardenregeling en volgt in principe de loonontwikkelingen van de cao Museum. De directie wordt beloond binnen de kaders van de *Code Cultural Governance*. De raad van toezicht is onbezoldigd.

Otto Frank, Frances Goodrich, Albert Hackett en regisseur Garson Kanin in het kamertje van Anne Frank in het Achterhuis. Otto wijst een tekening van Anne aan. Collectie: Maria Austria/MAI/Amsterdam

AVG

De Anne Frank Stichting hecht aan een goede naleving van de AVG. Daarom stellen we in de samenwerking met andere partijen die voor ons persoonsgegevens verwerken, een verwerkersovereenkomst op, opgesteld volgens de AVG-richtlijnen. De naleving wordt periodiek getoetst door een externe partij. Binnen de Anne Frank Stichting worden medewerkers periodiek betrokken in de naleving van beleid en procedures rondom het verwerken van persoonsgegevens en de AVG.

Inclusie en diversiteit

De Anne Frank Stichting onderschrijft de *Code Culturele Diversiteit*. Vanuit de statutaire doelstelling van de Anne Frank Stichting en de geschiedenis die de Stichting representeert, zijn diversiteit en inclusie wezenlijke waarden. We streven daarom via ons wervingsbeleid naar een diverse samenstelling van het personeel.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) behartigt de

Verslag Ondernemingsraad

2022: een nieuwe ondernemingsraad

Vanwege de personeelwisselingen in de voorgaande jaren ziet de ondernemingsraad zich genoodzaakt verkiezingen te organiseren. 2022 staat voor de OR voor een belangrijk deel in het teken van werving van kandidaten. Hiertoe is ook het reglement aangepast. Voor medewerkers in dienst van de Anne Frank Stichting geldt dat zij drie maanden na indiensttreding kiesgerechtigd zijn en zich verkiesbaar kunnen stellen. Voor medewerkers die via Hôtes Culture bij de Anne Frank Stichting werkzaam zijn geldt een termijn van negen maanden.

Er melden zich vijf nieuwe kandidaten en twee OR-leden stellen zich opnieuw kandidaat. Hierdoor zijn verkiezingen niet nodig. De nieuwe OR is eind 2022 van start gegaan en bestaat uit: Amina Paartman (Facilitaire Dienst), Ana da Silva (Museumcafé via HC), Alexander Fasel (Groepsontvangsten), Irith Halm (Communicatie), Karolien Stocking Korzen (Collecties & Presentaties), Robin Finch (Educatieve Projecten) en Tessa Voorbij (Groepsontvangsten).

Robin is gekozen tot voorzitter en Alexander is de nieuwe OR-secretaris.

Enquête diversiteit, uiterlijk en persoonskenmerken

In oktober heeft de OR een enquête geïnitieerd over diversiteit, uiterlijk en persoonskenmerken op de werkvloer.

Deze enquête is door 42 medewerkers ingevuld. De belangrijkste uitkomsten zijn:

- De meeste respondenten zijn van mening dat er qua uiterlijk maar weinig ‘niet door de beugel’ kan. Zolang men herkenbaar, representatief en verzorgd is kan (bijna) alles. Een uitzondering hierop zijn tatoeages in nek of gezicht.
- Enkele medewerkers hebben ongelijke behandeling ervaren en noemen voorbeelden op basis van leeftijd, afkomst en geslacht, vanuit collega's of vanuit leidinggevenden (al dan niet van een andere afdeling). Het overgrote deel van de medewerkers geeft aan geen ervaring te hebben met ongelijkwaardige behandeling op het werk.

De uitkomsten van de enquête heeft de OR voorgelegd aan de directie en aan het hoofd P&O. De OR hecht er waarde aan dat medewerkers zich veilig voelen op de werkvloer en dat zij gelijkwaardig behandeld worden.

Advies- en instemmingsverzoeken 2022

Maart: de OR heeft in maart 2022 ingestemd met de werving van een nieuwe preventiewerker.

Augustus: de OR heeft positief geadviseerd over de benoeming van Mireille Pondman als zakelijk directeur.

Oktober: in 2021 heeft de OR een omvangrijke ARBO-adviesaanvraag gekregen. Over een aantal van de onderwerpen heeft de OR in datzelfde jaar advies uitgebracht. De onderwerpen die nog open stonden zijn:

- ARBO-beleid
- beleid ADM (alcohol, drugs en medicijnen)
- werkdruk
- ziekteverzuim

De OR heeft de voorgestelde beleidsvernieuwingen nauwkeurig bekeken en besproken met de directie. Vervolgens heeft de OR daar in 2022 positief over geadviseerd.

December: de OR heeft positief advies uitgebracht over de benoeming van Wouter Koolmees als voorzitter van de Raad van Toezicht.

Museum-CAO

Eind 2022 wordt bekend dat de CAO-onderhandelingen zijn vastgelopen en het voorstel van de werkgevers (5% loonsverhoging en een eenmalige uitkering van 500 euro) is afgewezen door de bonden. De Anne Frank Stichting heeft een eigen arbeidsvoorwaardenregeling, maar de directie is voornemens eventuele loonsverhogingen, zoals in voorgaande jaren, te volgen.

Een 'peer guide' actief bij een Anne Frank-tentoonstelling in Berlijn, Duitsland
Collectie: Anne Frank Zentrum, Berlijn

belangen van de organisatie en de medewerkers van de Anne Frank Stichting en praat mee over voorgenomen organisatieontwikkelingen. Tot de verkiezingen in september 2022 zijn er vijf AFS-medewerkers lid van de OR, na de verkiezingen bestaat de OR uit zeven (merendeels nieuwe) leden. In 2022 komen verschillende punten langs, waaronder een ARBO-adviesaanvraag. Meer informatie over de activiteiten van de OR is te vinden in het OR-jaarverslag.

Partners

In Argentinië, Duitsland, Groot-Britannië, Oostenrijk en de Verenigde Staten werkt de Anne Frank Stichting samen met vaste partnerorganisaties. Zij organiseren reizende Anne Frank-tentoonstellingen en (bijbehorende) educatieve activiteiten in hun land.

Financiën

Voor de financiering van grote museale vernieuwingen en educatieve projecten in binnen- en buitenland is de Stichting aangewezen op fondsen, donateurs en subsidiënten als de Europese Unie en de Nederlandse overheid.

Voorbeelden van projectondersteuning

- Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ondersteunt de ontwikkeling en uitvoering van educatieve projecten in Nederland voor docenten en docenten in opleiding, jongeren, politie en voor educatieve activiteiten in het amateurvoetbal. Daarnaast maakt VWS het mogelijk dat de Anne Frank Stichting deelneemt in de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA).
- Het ministerie van SZW ondersteunt de ontwikkeling en uitvoering van educatieve projecten in Nederland in het amateur- en het betaalde voetbal.
- De Europese Commissie ondersteunt de verspreiding van de toolbox tegen discriminatie *Stories that Move 2.0*, waaronder het trainen van docenten. Tevens ondersteunt de Europese Commissie het jonge-

renengagement en de ontwikkeling van trainingstools binnen ons internationale Anne Frank Youth Network.

- De Nederlandse ambassade in Colombia maakt de reizende Anne Frank-tentoonstelling in Colombia mogelijk, inclusief plaatsingen en gidsentrainingen.
- Het European Solidarity Corps (EU programma, in Nederland uitgevoerd door het Nederlands Jeugd Instituut) helpt de Anne Frank Stichting aan drie vrijwilligers binnen de afdeling Educatieve Projecten.
- Het Mondriaan Fonds maakt het ontwikkelen en bouwen van de online *Anne Frank Kennisbank* mogelijk, evenals de ontwikkeling van de educatieve tool *Annes Wereld*.
- Verschillende Nederlandse ambassades maken reizende Anne Frank-tentoonstellingen mogelijk, respectievelijk in Frankrijk, Hongarije, Italië en Suriname.
- Het Ministerie van Veterans Affairs in Canada sponsort onze educatieve activiteiten in Canada.

De Anne Frank Stichting ontvangt geen

structurele overheidssubsidie voor

het museum en is voor haar inkomsten

grotendeels afhankelijk van het

museumbezoek.

- De Gemeente Amsterdam ondersteunt de internationale expert-conferentie *Sense of Belonging*.
- De David Berg Foundation maakt de Engelstalige dub van het vervolg op het *Anne Frank videodagboek, Na de Arrestatie*, mogelijk.
- Het Netwerk Digitaal Erfgoed draagt bij aan het koppelen van het externe WO2 thesaurus van het NIOD aan ons collectiebeheersysteem.
- De Vriendenloterij maakt de tijdelijke tentoonstelling *75 jaar dagboek* in het Anne Frank Huis mogelijk.

VriendenLoterij

Sinds 2006 is de Anne Frank Stichting beneficiënt van de VriendenLoterij (voorheen BankGiro Loterij). De VriendenLoterij steunt organisaties die zich inzetten voor het welzijn van mensen en cultuur.

De Anne Frank Stichting ontvangt een cheque ter waarde van maar liefst € 273.866,- van de VriendenLoterij als bijdrage over 2022.

Naast het jaarlijkse vaste bedrag van € 200.000,- ontvangen we een extra bijdrage van € 73.866,- met dank aan de deelnemers die aangeven dat zij voor de Anne Frank Stichting willen meespelen.

Mireille Pondman, zakelijk directeur Anne Frank Stichting, neemt de cheque van de VriendenLoterij met de opbrengst van 2022 in ontvangst.

De Anne Frank Stichting krijgt de Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs 2022. Vlnr Cathelijne Broers (directeur Prins Bernhard Cultuurfonds), Koningin Máxima, Ronald Leopold (directeur Anne Frank Stichting) en Pauline Meurs (voorzitter Prins Bernhard Cultuurfonds) Foto: Prins Bernhard Cultuurfonds / fotografie Jorrit Lousberg.

Prins Bernhard Cultuurfonds

De Anne Frank Stichting neemt op 28 november de *Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs 2022* in ontvangst. Koningin Máxima reikt de oeu-
vreprijs ter waarde van € 100.000,- uit tijdens een feestelijke ceremonie in het STRAAT Museum in Amsterdam. De Stichting is zeer vereerd en verguld met de prijs, die zij zal gebruiken voor de ontwikkeling van een audiotour voor kinderen en jongeren, voor in het Anne Frank Huis en voor online.

‘De Anne Frank Stichting brengt al decennialang het levensverhaal en gedachtegoed van Anne Frank op een creatieve en inspirerende manier wereldwijd onder de aandacht. Met ingenieuze digitale en educatieve oplossingen wijst ze op de gevaren van antisemitisme, racisme en discriminatie en tegelijk op het belang van vrijheid, gelijke rechten en democratie. Een mooie en terechte winnaar van onze culturele oeu-
vreprijs, die jaarlijks een beloning is voor een organisatie of persoon die zich op bijzondere manier en langdurig inzet voor cultuur of natuur.’

**Cathelijne Broers,
directeur Prins Bernhard
Cultuurfonds**

Jaarrekening 2022

Balans per 31 december 2022

(na resultaatbestemming)	31.12.2022	31.12.2021
	€	€
Actief		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	81.410	168.930
	81.410	168.930
Materiële vaste activa		
Verbouwingen	54.745	124.780
Inventaris	325.608	139.138
Machines en installaties	976	4.294
Hardware	28.499	39.143
	409.828	307.355
Vlottende activa		
Vorraden	418.120	498.571
Vorderingen	393.259	250.261
Overlopende activa	1.536.024	2.060.432
Liquide middelen	4.004.275	2.613.427
	<u>6.351.678</u>	<u>5.422.691</u>
	<u>6.842.916</u>	<u>5.898.976</u>

(na resultaatbestemming)	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	€	€
Passief		
Eigen vermogen		
Overige reserves	2.965.172	740.890
Bestemmingsreserves	165.000	190.000
	3.130.172	930.890
Leningen	0	1.017.278
Voorzieningen	192.423	37.427
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Crediteuren	979.067	410.242
Loonbelasting, premies sociale verzekeringen	233.641	274.243
Pensioenen	130.915	6.373
Nog te besteden subsidies en projectbijdragen	517.089	1.153.022
Overlopende passiva	<u>1.659.609</u>	<u>2.069.501</u>
	<u>3.520.321</u>	<u>3.913.381</u>
	<u><u>6.842.916</u></u>	<u><u>5.898.976</u></u>

Staat van baten en lasten 2022

	Werkelijke cijfers 2022	Begroting 2022	Werkelijke cijfers 2021
	€	€	€
Baten			
Entreegelden	11.363.942	9.097.330	3.593.441
Baten uit levering producten en/of diensten	1.608.491	1.068.164	553.453
Opbrengsten projecten en subsidies	2.073.384	1.784.937	1.807.853
Overige baten	<u>932.407</u>	<u>625.000</u>	<u>2.826.984</u>
Totaal	<u><u>15.978.224</u></u>	<u><u>12.575.431</u></u>	<u><u>8.781.731</u></u>
Lasten			
Inkoopwaarde geleverde producten	759.283	471.370	284.910
Personeelskosten	6.485.760	7.714.834	4.259.765
Afschrijving vaste activa	272.903	264.000	333.859
Kosten projecten	2.719.931	1.387.767	1.063.842
Overige lasten	<u>3.492.105</u>	<u>3.370.460</u>	<u>3.342.900</u>
Totaal	<u><u>13.729.982</u></u>	<u><u>13.208.431</u></u>	<u><u>9.285.276</u></u>
Bedrijfsresultaat	2.248.242	-633.000	-503.545
Financiële lasten	<u>27.501</u>	<u>0</u>	<u>23.009</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	2.220.741	-633.000	-526.554
Bijzondere lasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat voor belastingen	2.220.741	-633.000	-526.554
Belastingen	<u>21.459</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat na belastingen (voor resultaat bestemming)	2.199.282	-633.000	-526.554

Staat van baten en lasten 2022

	Werkelijke cijfers 2022	Begroting 2022	Werkelijke cijfers 2021
	€	€	€
Voorstel resultaatbestemming:			
Resultaat na belastingen (voor resultaat bestemming)	2.199.282	-633.000	-526.554
Onttrekkingen/vrijval bestemmingsreserves	+25.000		
Onttrekking bestemmingsreserve personeelsregelingen			+650.000
Toevoeging bestemmingsreservekosten editiewetenschappelijk onderzoek		+33.000	0
Toevoeging bestemmingsreserve Stichting VS			0
Toevoeging/Onttrekking Overige reserves	<u>2.224.282</u>	<u>600.000</u>	<u>-123.446</u>
Resultaat na bestemming	0	0	0

Anne Frank

Museum

Na de lockdown van 15 december 2021 t/m 25 januari 2022 opent het museum weer zijn deuren. Na bijna twee jaar vele malen en maanden dicht te zijn geweest, kunnen we vanaf 26 januari weer bezoekers ontvangen. Bezoekers uit binnen- en buitenland komen al gauw in groten getale het Anne Frank Huis bezoeken. In de zomer, met nieuwe collega's, is het museum weer op volle sterkte.

Aantal bezoekers

Het Anne Frank Huis ontvangt in 2022 887.121 bezoekers. Een mooi aantal, na twee coronajaren waarin het museum in 2020 slechts 396.779 bezoekers en in 2021 277.901 bezoekers kon verwelkomen.

Educatieve en inleidende programma's

Ook het aantal educatieve en inleidende programma's stijgt in 2022. Na twee magere coronajaren en is het aantal programma's bijna op het oude niveau.

In 2022 volgen 1.060 schoolgroepen uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs, de pabo en het mbo een educatief programma in het Anne Frank Huis. Een educatief pro-

gramma duurt twee uur en wordt in het Nederlands, Duits of Engels gegeven.

Voor museumbezoekers zijn er inleidende programma's, van een half uur, voorafgaand aan hun museumbezoek. In 2022 geven we 4.318 inleidende programma's.

'Het Anne Frank Huis was sinds de opening op 3 mei 1960 nooit langer dan een dag gesloten en bleef ook tijdens vernieuwingen voor bezoekers open. 2020 en 2021, grotendeels gesloten vanwege de coronapandemie, waren dan ook een ongekend jaar. We zijn ontzettend blij dat we bezoekers weer welkom in het Anne Frank Huis kunnen heten en Anne Franks onderduikplek en levensverhaal weer met de buitenwereld kunnen delen. Kom, breng een bezoek en wees welkom!'

Ronald Leopold
algemeen directeur

In het museum, in onze publicaties

en in onze (online) tentoonstellingen

presenteren we het levensverhaal

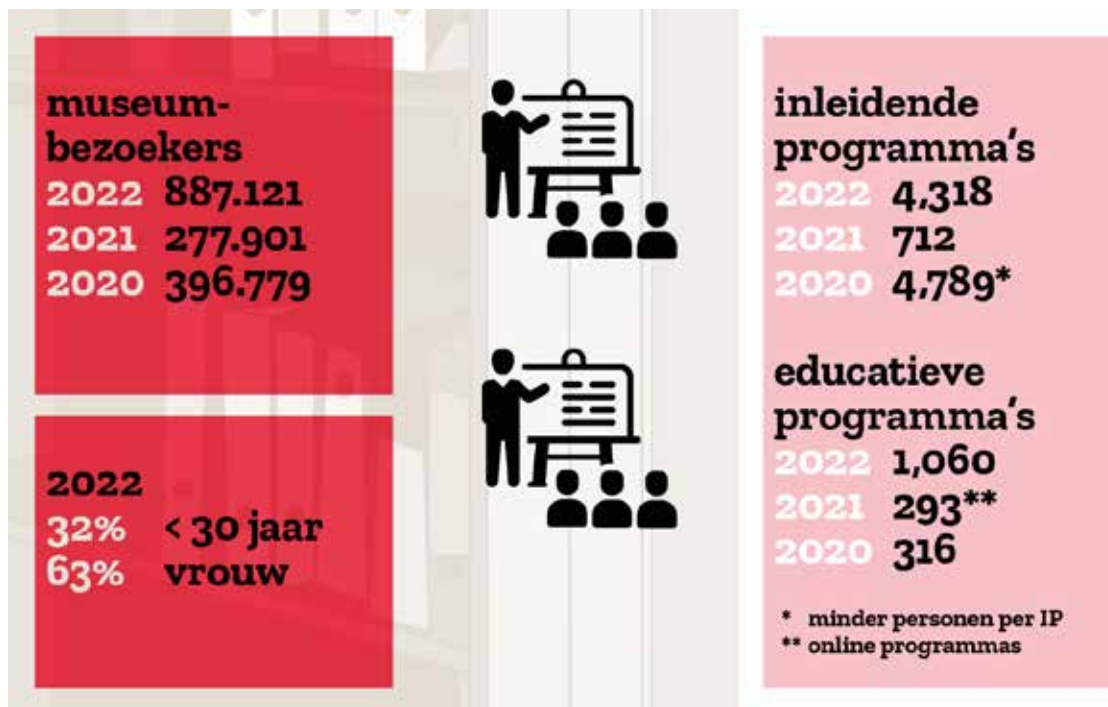
van Anne Frank in de context van

de Jodenvervolging en de Tweede

Wereldoorlog.

Tijdelijke tentoonstelling

In het Anne Frank Huis is vanaf 25 juni de nieuwe tentoonstelling *75 jaar Het Achterhuis* te zien. Die dag is het is het 75 jaar geleden dat *Het Achterhuis* van Anne Frank voor het eerst in druk verscheen. Reden genoeg om er een tijdelijke tentoonstelling aan te wijden. In 1947 komt het boek voor het eerst uit in Nederland, iets meer dan vijf jaar na Annes dertiende verjaardag, de dag waarop zij haar dagboek kreeg. De titel van het boek had zij zelf al verzonnen: *Het Achterhuis*. Terugblikkend schrijft Otto Frank: 'Wat zou Anne daar trots op geweest zijn als ze dit had meegemaakt. Ze had immers op 29 maart 1944 geschreven: "Stel je eens voor hoe interessant het zou zijn als ik een roman van het Achterhuis uit zou geven."'

In de tentoonstelling volgen museumbezoekers de ontwikkeling van de eerste publicatie van *Het Achterhuis* tot de huidige tijd. We laten objecten en documenten zien die te maken hebben met de eerste Amerikaanse uitgave (1952), het toneelstuk op Broadway (1955) en de speelfilm van George Stevens (1959). Zo tonen we bij de Amerikaanse uitgave een telegram van presidentsvrouw Eleanor Roosevelt, die het voorwoord bij de Amerikaanse uitgave schreef, bij het toneelstuk het script van Joseph Schildkraut, die Otto Frank vertolkte, en bij de speelfilm de Oscar, die Shelley Winters voor haar rol als Auguste van Pels ontving.

In de tentoonstelling tonen we ook een aantal werken uit onze eigen collectie. Afsluitend geven we door middel van een speciaal gemaakte video een indruk van Anne Franks betekenis op sociale media. Ook 75 jaar na de eerste publicatie vormen haar leven en dagboek nog altijd een bron van inspiratie.

Museumnacht Amsterdam

Op zaterdag 5 november is het weer museumnacht. Van 19:00 tot 2:00 uur kunnen jong en oud met een vooraf gekocht passe-partout alle musea in Amsterdam bezoeken. Het Anne Frank Huis doet ook weer mee, met een spe-

ciaal programma dat aansluit bij de tijdelijke tentoonstelling *75 jaar Het Achterhuis*.

In het museum houden zg. erfgoeddragers voordrachten: Jona (13) en Kirsten (15) vertellen het verhaal van de Amsterdamse Holocaustoverlevenden Betty Radema, Virry de Vries Robles en Theo Coster. In de kleine kamers van Het Achterhuis vertellen medewerkers over de onderduikperiode. Ook lezen zij passages voor uit het dagboek van Anne Frank en beantwoorden zij vragen van bezoekers. Aan het eind van de museale route kunnen bezoekers hun dromen en idealen opschrijven en met medebezoekers delen. Bezoekers die na 22:00 uur komen kunnen het kantoor van Otto Frank bekijken. Een ruimte die normaal voor de dagelijkse bezoekers niet toegankelijk is, maar exclusief wordt opengesteld tijdens de late uurtjes van de Museumnacht..

Online

Via de social mediakanalen en de website annefrank.org bereikt de Anne Frank Stichting een miljoenenpubliek over de hele wereld.

Sociale media

De Anne Frank Stichting wil zoveel mogelijk, met name jonge, mensen kennis laten maken met het levensverhaal van Anne Frank. Soci-

Museumnacht Amsterdam 2022. Foto: Rosa Krastel

ale media zijn hier bij uitstek geschikt voor. Instagram, YouTube en TikTok zijn belangrijke kanalen voor jongeren. Via onze sociale mediakanalen hebben we een enorm bereik. Ook in 2022 maken onze sociale mediakanalen een gestadige groei door. We ontwikkelen posts die onze volgers aanspreken. Het vertrekpunt is vrijwel altijd Anne Frank. We groeien goed door: op Twitter van 70.000 volgers in 2021 naar 77.000 volgers in 2022,

op Instagram van 157.000 volgers in 2021 naar 183.000 volgers in 2022 en op YouTube groeien van 215.000 abonnees in 2021 naar 222.000 abonnees in 2022. Op Facebook blijven de vele fans trouw aan ons kanaal en stijgen we, tegen de trend in, van 896.000 volgers in 2021 naar 911.000 volgers in 2022. Op het onder jongeren zeer populaire kanaal TikTok is het aantal volgers bijna verdrievoudigd van 13.000 naar 38.000. We zijn

voorjaar 2021 met dit kanaal gestart.

Vierde van Nederland

Ons Instagram account staat op een eervolle vierde plek in de ranglijst over 2022 van de Nederlandse Instagram Top 100. Deze is samengesteld op basis van onafhankelijk onderzoek onder de meest succesvolle Nederlands accounts en zijn beoordeeld op basis van het aantal volgers en de engagement rate. Citaat uit het rapport: 'Tot slot, het Anne Frank huis. Langzaam maar zeker groeit dit account in volgers en betrokkenheid ratio. De authentieke en leerzame content ontvangt veel likes en houdt de volgers geïnteresseerd.'

75 jaar *Het Achterhuis*

Zaterdag 25 juni 2022 is het precies 75 jaar geleden dat Anne Franks *Het Achterhuis* bij uitgeverij Contact verschijnt, op 25 juni 1947. We vragen onze volgers op sociale media een exemplaar van het dagboek op de eigen socials te delen met de hashtag #mycopy. Ook vragen we wat het dagboek van Anne Frank voor hen betekent.

Op onze website is een bloemlezing te lezen van reacties die Otto Frank kreeg op de eerste exemplaren van *Het Achterhuis* die hij gaf aan vrienden en docenten van Anne en ook haar zus Margot, evenals aan anderen buiten deze kring, zoals minister Bolkestein en prinses Juliana.

Auteur Marieke Lucas Rijneveld, winnaar van de prestigieuze International Booker Prize 2020, heeft op ons verzoek een speciaal gedicht gemaakt: *Vrijzwemjaren*

In het museum is een speciale tentoonstelling aan het jubileum gewijd, *75 jaar Het Achterhuis*.

Website

De website annefrank.org trekt in 2022 ruim 14 miljoen bezoekers, een forse stijging van bijna 70% in vergelijking met het aantal bezoekers van 8,5 miljoen in 2021.

De meeste bezoekers zijn afkomstig uit de Verenigde Staten (25%) gevolgd door bezoekers uit Nederland (11%), Duitsland (8%), Groot-Brittannië (8%) en Mexico (5%). 55% van alle bezoekers bezoekt de website via hun smartphone.

Anne Frank – Na de arrestatie in het Engels ingesproken

Met dank aan de David Berg Foundation zijn de oorspronkelijk Nederlandstalige afleveringen van *Anne Frank – Na de arrestatie* in het Engels ingesproken. Daarmee is de serie voor jongeren buiten Nederland toegankelijker geworden en makkelijker te volgen.

Anne Frank – Na de arrestatie is het vervolg op het *Anne Frank videodagboek*. In drie afleveringen deelt Anne Frank, vertolkt door Luna Cruz Perez, haar leven, gedachten en gevoe-

Online	2022	2021	2020
Website bezoekers	14,3 miljoen	8,5 miljoen	8,7 miljoen
Social media volgers			
Facebook	911.000 	896.000 	879.000
Instagram	183.000 	157.000 	137.000
Youtube	222.000 	215.000 	135.000
Twitter	77.000 	70.000 	64.000
TikTok	38.000 	13.000 	

Beeld uit *Anne Frank – Na de arrestatie*.

lens over de periode na de onderduik. Met dit vervolg komt de Stichting tegemoet aan de vraag van veel jongeren hoe het Anne na haar arrestatie is vergaan, de periode die zij niet in haar dagboek heeft kunnen beschrijven.

Anne Frank Kennisbank

In december ziet de *Anne Frank Kennisbank* het licht. In de Nederlands- en Engelstalige online kennisbank is voor de professional en

leek een schat aan informatie te vinden over de geschiedenis van Anne Frank en de andere zeven onderduikers van het Achterhuis, in de context van de Tweede Wereldoorlog en de Jodenvervolging. Informatie die voorheen alleen intern beschikbaar was en die nu, dankzij financiële steun van het Mondriaan Fonds, voor alle geïnteresseerden wereldwijd toegankelijk is.

De *Anne Frank Kennisbank* is rechtstreeks en

via *Annes Wereld*, een online wereldkaart met gebeurtenissen en verhalen te benaderen. In de kennisbank tik je eenvoudigweg een gebeurtenis, persoon, locatie of onderwerp in en je krijgt de informatie waarnaar je op zoek bent. Rondzwalen is ook mogelijk. De kennisbank is in het Nederlands en Engels en bevat nu zo'n 1.100 items, 300.000 woorden en 300 afbeeldingen. De *Anne Frank Kennisbank* is 'nooit af'; nieuwe informatie wordt aan de kennisbank toegevoegd en in de planning staat ook het opnemen van collectiestukken en video's.

Vrijzwemjaren — Marieke Lucas Rijneveld

Terwijl ik mijn schoolslag interpreteer als onbeteugeld,
mijn zelfverkozen ademnood een gevoel van leven geeft,
de overkant, de zonnige eindbestemming, altijd in zicht,
ik me soms een snoek waan, dan weer de mooiste siervis,
besef ik opnieuw hoeveel bewegingsvrijheid en hoe waardevol.

Meerkoeten zwemmen als gevederde vrachtschepen voorbij,
onderduikgedrag in hun kiem, voor roofvogels, voor luchtaanvallen,
ik laat ze passeren, mijmer even over hun jongelingen, dan over mezelf,
in oorlogstijd denkt men te veel aan eigen-ik of te veel aan de ander,
red wie je liefhebt, zoals de meerkoet haar kleintjes het riet in stuurt.

Af en toe vermoed ik dat geschiedenis zich herhaalt, dat ze dommig is,
dat de mensheid haar geweten vormt, maar zo vergeetachtig,
en dat alles al beschreven, verfilmd en zoveel lessen geleerd,
waarom we dan toch de oorlog in de uitverkoop zetten,
voor een habbekrats ons een wapen, de strijd, laten aanpraten.

We weten: macht gedijt goed in het hoofd dat zich daarvoor leent,
en hoewel we nu jaren verder zijn, een dagboek aan wijsheid hebben,
we strepen zetten door woorden als heerschappij, regime,
is er altijd iemand die zijn spreekbeurt het beste vindt,
die het hoogste cijfer wil, applaus verlangt én gezag natuurlijk.

Ook vermoed ik dat er mensen zijn die nooit een gieter vasthouden,
die niet weten hoe iets bloeit en wat het daarvoor nodig heeft,
dat je niet zomaar een leven platwalst, uit de grond rukt of verdelgt,
zij schuwen de tuin des levens, bespugen die, zien regen als vijand,
ik wil gieters uitdelen, zeggen dat het kwaad alleen op donkere plekken groeit.

Eén ding raken we nooit kwijt: de smaak van vrijheid,
onze grote helden die de weg voor ons vrijgemaakt hebben,
zodat we weten waarvoor we vechten of waarvoor we wegzwemmen,
die ons kloekmoedig kunnen laten zeggen: dit nooit meer!
Ook al staat de oorlog in de uitverkoop, kost hoop soms meer dan strijd.

Educatie

Anne Frank Krant 2022

Ondanks enkele hobbels, zoals papiertekort, hebben we weer een nieuwe Anne Frank Krant kunnen uitbrengen voor groep 7/8 in het basisonderwijs. Deze keer met het thema Vriendschap. We hebben een uitgebreid educatief pakket kunnen samenstellen met onder meer het nieuwe boek *Vergeet mij niet* van Janny van der Molen en een individueel werkschriftje voor iedere leerling over vriendschap. Dankzij de steun van het ministerie van VWS is er een digitale verdieping op het docentenplatform LessonUp te vinden, die aansluit op de krant.

Aanpak voetbalgerelateerd racisme

In 2022 komt het voetbal in Nederland weer volledig op gang. En met het voetbal komen ook de negatieve kanten van deze sport weer terug: discriminatie, antisemitisme, racisme en andere vormen van uitsluiting komen weer vol in de schijnwerpers te staan. En daarmee ook de behoefte vanuit de voetbalwereld om gebruik te maken van de succesvolle aanpakken van de Anne Frank Stichting.

Mede dankzij de steun van de Ministeries van VWS en SZW blijven de projecten groeien en meer jongeren, jonge voetballers en sup-

porters bereiken. Met de *Fair Play-workshop* bereikt de Anne Frank Stichting bijna 2.000 jongeren in 2022. Via voetbalclubs krijgen jongeren een les aangeboden waarbij zij kennismaken met verschillende vormen van discriminatie en uitsluiting. Zij voeren opdrachten uit waarbij zij individueel en groepsgewijs bepalen wat ze van deze gebeurtenissen vinden en hoe ze hun eigen rol daarin zien. Met deze preventieve aanpak wordt het besef aangewakkerd wat discriminatie is, wat de effecten zijn en hoe het eigen handelen van positieve invloed kan zijn. Ook in 2022 zijn er weer nieuwe samenwerkingsverbanden aangegaan, onder meer met ADO Den Haag en Roda JC en is een oude samenwerking nieuw leven ingeblazen met de Feyenoord Foundation.

Daarnaast is in 2022 met drie verschillende betaald-voetbalclubs samengewerkt rond de bestrijding van spreekkoren. Bij FC Utrecht en Feyenoord Rotterdam gaat dat om voortzetting van langdurige samenwerkingen. Beide clubs hebben sinds geruime tijd een goed functionerende educatieve aanpak rond antisemitische spreekkoren. Daarbij worden kleine groepjes fanatieke supporters meegenomen op een thematische tocht door de Joodse geschiedenis van hun stad en club en maken zij kennis met Joodse medesupporters. Die kennismaking laat hun zien wat zij feitelijk aanrichten met spreekkoren. Met FC Den Bosch is

Met onze educatieve programma's en producten willen we jongeren stimuleren na te denken over de maatschappelijke ontwikkelingen van toen en nu, als het gaat om vooroordelen, discriminatie, racisme en antisemitisme. Altijd vormt het levensverhaal van Anne Frank de basis.

in 2022 een vergelijkbare aanpak ontwikkeld, maar dan gericht op racistische spreekkoren. De eerste twee pilotdagen met FC Den Bosch-fans hebben inmiddels plaatsgevonden.

Tweede rapportage Democratisch Bewustzijn in NL

Ook na de coronacrisis is er onder Nederlanders brede steun voor de parlementaire democratie en rechtsstaat. Maar het draagvlak voor democratie en grondrechten in de samenleving is niet onvoorwaardelijk. Een aanzienlijke minderheid is bereid om voor urgente en complexe problemen de parlementaire democratie tijdelijk ter zijde te schuiven. Bij jongeren in de leeftijdscategorie 18-24 jaar is deze tendens sterker geworden.

Dat blijkt uit het op 29 april 2022 verschenen onderzoek *Democratisch Bewustzijn in Nederland*, dat het Verwey-Jonker Instituut eind 2021 in opdracht van de Anne Frank Stichting heeft gedaan.

De fluïde en opportunistische steun voor de democratische grondrechten was ook al zichtbaar tijdens de eerste meting, die het Verwey-Jonker Instituut in 2019 deed in het kader van dit langlopende onderzoek. De coronacrisis lijkt dit effect te hebben versterkt. Die fluïde en opportunistische steun ondermijnt de pijlers van onze democratische rechtsstaat.

Reizende tentoonstellingen

Na de pandemie komt het wereldwijde werk van de Anne Frank Stichting weer op gang. In 2022 worden er 292 tentoonstellingen in 27 landen over Anne Frank en de geschiedenis van haar tijd georganiseerd. Op iedere locatie vinden er rondleidingen plaats, veelal verzorgd door jongeren. Meer dan 250.000 mensen bezoeken de tentoonstelling.

Jongeren worden als gids opgeleid om leeftijdsgenoten door de tentoonstelling rond te leiden. Zij leren over de inhoud en achtergronden van de tentoonstelling, hoe ze de informatie het beste kunnen overdragen en hoe ze actuele maatschappelijke ontwikkelingen aan de orde kunnen stellen. Deze

vorm, bekend als peer education, zorgt voor grote betrokkenheid onder de jongeren die de tentoonstelling bezoeken.

Op initiatief van de Tayar Foundation for Jewish Heritage begint op 24 februari 2022 een tournee van de tentoonstelling *Laat me mezelf zijn – Het levensverhaal van Anne Frank* in Valletta, Malta. De leerlingen die de expositie bezoeken krijgen ter voorbereiding een online les die de Tayar Foundation samen met de Anne Frank Stichting heeft ontwikkeld. De expositie is tot de zomer van 2022 op vier locaties in Malta te zien.

Met steun van de Canadese overheid begint in 2022 een reeks activiteiten in gebieden die overwegend bewoond worden door de oorspronkelijke bewoners van Canada. In april wordt de expositie *Leren met Anne Frank*, die speciaal voor dit doel vertaald is in het Inuktitut (de taal van de Inuit), geopend in het Nunatta Sunakkutaangit Museum. Lokale jongeren worden door de Anne Frank Stichting opgeleid om hun leeftijdsgenoten rond te leiden. De tentoonstelling wordt hierna ook getoond in andere plaatsen in het noorden van Canada. Via het onderwijsprogramma *Connected North* worden vijftien online rondleidingen door het virtuele Anne Frank Huis gegeven. De deelnemende scholen bevinden zich allemaal in de dun bevolkte gebieden van Canada.

‘Het is zorgwekkend dat met name 18–24 jarigen in 2021 een hogere ontvankelijkheid voor antidemocratisch denken hebben dan in 2019. Dit lijkt niet verrassend, aangezien zij door de coronacrisis extra door de maatregelen getroffen zijn, zoals de lockdowns van scholen en de beperkingen rond sporten en uitgaan. Het is belangrijk om mensen, en dus ook jongeren, bewust te maken van het grote belang van de democratische rechtsstaat en de betekenis ervan voor een vreedzame, gelijkwaardige samenleving. Ook belangrijk is het besef dat democratie kwetsbaar is. Dit geldt niet alleen voor Nederland. Ook internationaal staat de vrije, democratische rechtsstaat onder druk.’

Ronald Leopold
algemeen directeur

In de landen van Midden- en Oost-Europa is de Anne Frank Stichting al sinds de jaren '90 actief. In 2022 worden er in deze landen tientallen tentoonstellingspresentaties georganiseerd. Ook hier fungeren jongeren als peer guides. Als follow-up nemen verschillende jonge gidsen deel aan de activiteiten van het Anne Frank Youth Network. Tijdens meerdaagse seminars leren zij hoe ze, met behulp van concepten en materialen van de Anne Frank Stichting, zelf Anne Frank-projecten kunnen uitvoeren.

Docenten

In 2022 bereiken we een groot aantal docenten met onze producten en projecten. We verzorgen in totaal 66 trainingen, online of op locatie, waaronder *Lesgeven over de Holocaust* en *Lesgeven over vooroordelen en stereotypen*.

Stories that Move – toolbox tegen discriminatie is inmiddels beschikbaar in negen talen. Spaans en Catalaans zijn in 2022 toegevoegd. In 2022 geven we 24 webinars in het Nederlands of Engels. Docenten maken tijdens de webinars kennis met de mogelijkheden van de toolbox. *eTwinning*, het programma van de EU gericht op internationale uitwisselingen van jongeren, is een belangrijke partner bij het organiseren van webinars voor docenten.

Het Anne Frank Huis Docententeam, met docenten uit het basisonderwijs, voortgezet

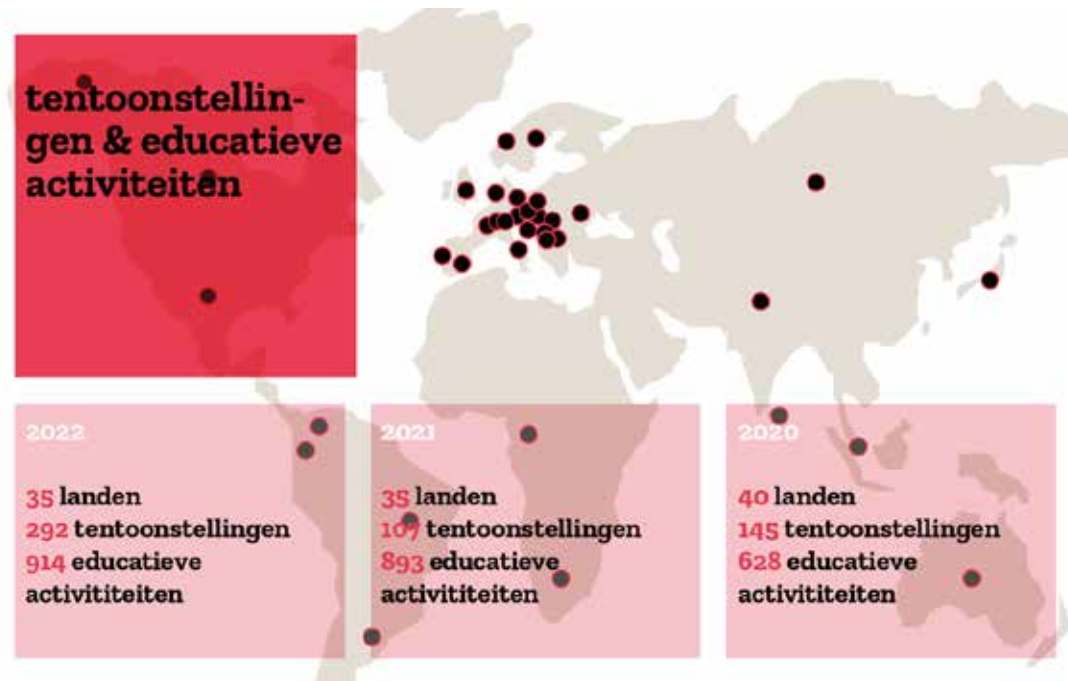
onderwijs en het MBO, komt in 2022 vier keer bijeen. Het Docententeam dient als klankbord en werkt onder andere mee aan de evaluatie van het lesmateriaal bij het *Anne Frank Video-dagboek* en het lesmateriaal bij *Annes Wereld*.

Met ingang van schooljaar 2022-2023 lanceren we ons eigen LessonUp kanaal, een platform voor digitale interactieve lessen. Op ons kanaal staan twaalf lessen voor het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en het MBO. De lessen staan in het teken van Anne Frank, het dagboek of gaan over thema's als antisemi-

tisme, vooroordelen, stereotypen en discriminatie. Een aantal lessen is ook in het Engels, Duits, Spaans en Portugees beschikbaar.

Jongereenteam

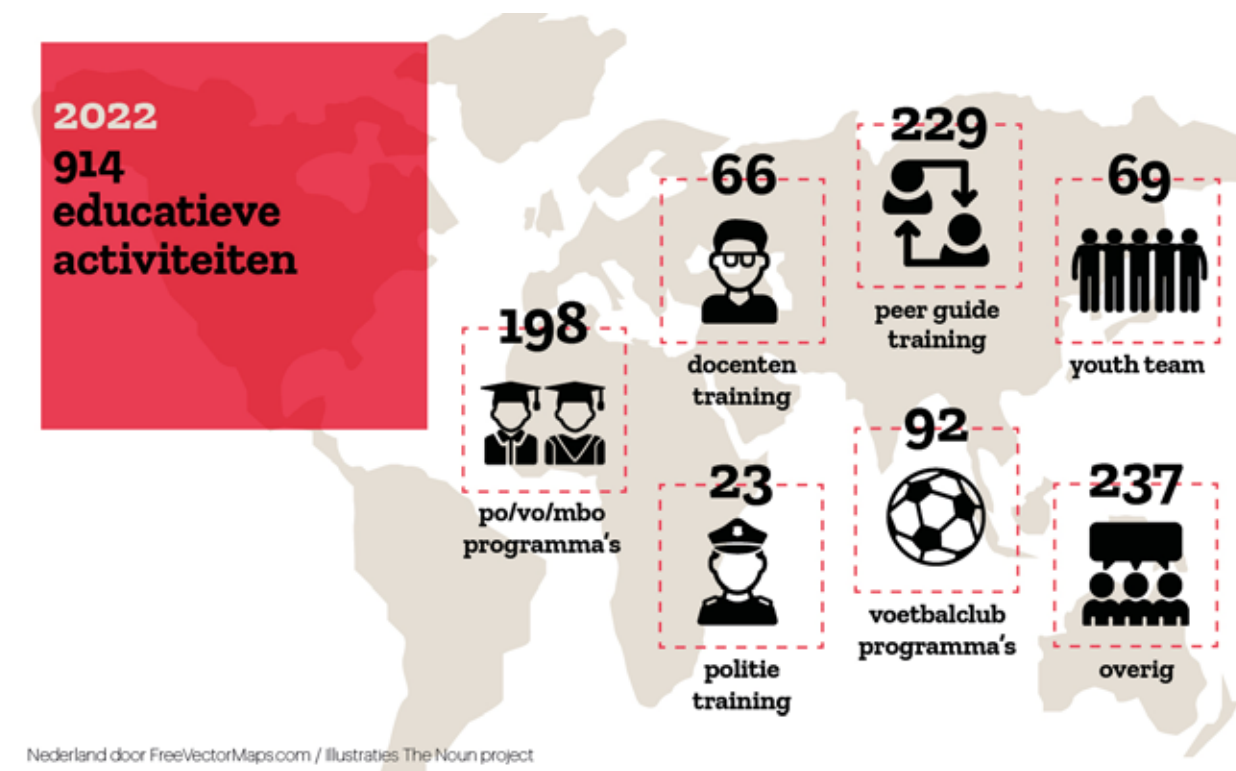
De Anne Frank Stichting werft jaarlijks jongeren voor het Anne Frank Huis Jongereenteam. De jongeren leren over de Tweede Wereldoorlog en de Jodenvervolging, over vooroordelen en discriminatie en krijgen een training over het voeren van een dialoog, het reageren op discriminerende opmerkingen en over het organiseren van een project. Vervol-

gens werken de jongeren in kleine teams aan projectplannen en voeren de projecten uit. Dit concept bestaat inmiddels tien jaar.

In 2022 wordt een speciaal programma samengesteld voor 22 alumni, jongeren die de afgelopen tien jaar deel uitmaakten van het Nederlandse Jongerenteam. Er worden vier bijeenkomsten georganiseerd, elk gericht op een ander thema: vrijheid, identiteit, dialoog en verbinding. Deze bijeenkomsten omvatten educatieve onderdelen, feedbacksessies en thematische workshops, onder leiding van deskundigen en jongerenwerkers. Met het alumniprogramma beogen we verbinding tussen de jongeren en verdieping van hun kennis en kunde. Ook hun feedback is belangrijk. We leggen hun vragen voor als: hoe kunnen we jongeren in de toekomst bij ons werk betrekken en hoe kunnen we het Jongerenteamnetwerk verder versterken? Een van de belangrijkste uitkomsten is de implementatie van een mentorprogramma onder leiding van alumni. Alumni zullen nieuwe deelnemers van het Jongerenteam begeleiden en workshops verzorgen.

In juni komen 20 jongeren uit 16 Europese landen in Amsterdam bijeen om het internationale Anne Frank Youth Network verder vorm te geven. De deelnemers zijn alumni van ons internationale jongerennetwerk en delen hun ervaringen als peer-to-peer

educators. Ook adviseren zij ons over de herinrichting van het jongerennetwerk na de pandemie. Twee deelnemers komen uit Oekraïne. Na de bijeenkomst keren zij weer terug naar hun land in oorlog...

Politie

In 2022 komen de 30 teamchefs van het Anne Frank Huis politieteam vijf keer bij elkaar om de uitdagingen rond gelijke behandeling, discriminatie en diversiteit in de samenleving te bespreken. Op deze netwerkdagen,

georganiseerd door de Anne Frank Stichting, delen diverse experts hun kennis over onder andere: de politie in oorlogstijd, fascisme in binnen- en buitenland en racisme en machtsmisbruik op het werk. De teamchefs zijn toegerust met kennis en kunde om de verschillende thema's bespreekbaar te maken binnen de politieorganisatie.

In de zomer van 2022 nemen zeven politieprofessionals deel aan de vierdaagse training *Effectiever in dialoog*. Zij worden getraind in

het voeren van (groeps-)gesprekken over gevoelige actuele thema's als discriminatie, vooroordelen, antisemitisme en racisme. In het kader van een 'peer-to-peer' (professional-to-professional) aanpak beoogt de Stichting dat de opgeleide gespreksleiders vervolgens met collega's in gesprek gaan en er een constructieve dialoog tussen politiecollega's ontstaat.

Voor docenten die werkzaam zijn aan de Politieacademie wordt een 'Inspiratiedag' georganiseerd. Het doel is het vergroten van het historische besef en het bijdragen aan het morele kompas van studenten aan de Politieacademie. Tijdens de inspiratiedag krijgen de docenten educatieve handvatten aangereikt en wisselen zij van gedachten over leergesprekken met studenten over onderwerpen als discriminatie, vooroordelen en inclusie. Onder andere komen historische filmclips over de Nederlandse politie in de Tweede Wereldoorlog aan bod.

Activiteiten in Oekraïne

Na het uitbreken van de oorlog kunnen onze samenwerkingspartners in Oekraïne de geplande activiteiten niet meer uitvoeren. We blijven in contact met onze partnerorganisatie TolerSpace, waarmee we tot de oorlog veel educatieve activiteiten hebben gedaan, zoals jongerenactiviteiten, docententrainingen en de uitrol van de *Stories that Move*, de

toolbox tegen discriminatie. Twee teamleden van TolerSpace kunnen de internationale teamvergadering van *Stories that Move* in het najaar in Bratislava bijwonen en een aantal Oekraïense docenten kunnen deelnemen aan een expertmeeting in Polen.

Enkele medewerkers van TolerSpace zijn uit Oekraïne gevlucht en werken nu online vanuit een ander land, andere medewerkers zijn nog altijd in Oekraïne. Luchtaanvallen, uitval van de energievoorziening en het gemis van dieren zijn hun dagelijkse realiteit. Dat geldt ook voor docenten in Oekraïne. Zij geven les aan getraumatiseerde jongeren en hebben zelf ook traumatische ervaringen.

Wij proberen de collega's van TolerSpace en docenten uit hun netwerk zo goed mogelijk te ondersteunen door het verzorgen van webinars over Anne Frank en hoe Anne Franks levensverhaal en dagboek tot steun en inspiratie voor hun leerlingen kan zijn. In *Stories that Move* nemen we videofragmenten van twee Oekraïense jongeren op, waarvan de één in Kyiv en de ander in Polen woont.

'Zes weken na het begin van de oorlog zat ik in een webinar met circa 30 Oekraïense docenten om met hen te praten over mogelijkheden om met het dagboek van Anne Frank te werken. Ik begon met de woorden: 'Ik spreek voor het eerst met educators die lesgeven in een oorlogsgebied. Ik heb hier geen ervaring mee.' Waarop een van de docenten antwoordde: 'Wij ook niet.' Ik was diep geraakt door het gesprek dat volgde en was blij te horen dat ons educatief materiaal erg welkom is.'

Norbert Hinterleitner,
hoofd Educatieve Projecten